

Devrimler Çağında Değişen Devlet-Toplum İlişkileri - 4

1. Tanzimat dönemi, 1839 Tanzimat Fermanı'nın ilanı ile başlayan 1876 Meşrutiyet'in ilanı ile sona eren dönemdir. Kavram olarak Tanzimat, Türk siyasi, idari, iktisadi ve sosyal hayatında topyekûn bir değişmeyi ve yeniden yapılanmayı ifade eder. Tanzimat, Osmanlı Devleti'ne Batılı anlamda bir düşünce ve yönetim şekli getirmek için Avrupa'dan esinlenerek yapılan programlı bir yenilik ve kültür hareketidir.

Buna göre,

- I. Köklü ve kalıcı yenilikler yapılmaya çalışılmıştır.
- II. Ulus devlet olma yolunda çalışmalar başlatılmıştır.
- III. Yapılan değişimlerde Batı kültürü esas alınmıştır.

yargılarından hangisine ulaşamaz?

- A) Yalnız I.   B) Yalnız II.   C) Yalnız III.
D) I ve III.   E) II ve III.

2. Tanzimat Fermanı'nın hazırlanmasında ve ilan edilmesinde büyük rol oynayan Osmanlı Devlet adamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Alemdar Mustafa Paşa
B) Mithat Paşa
C) Mustafa Reşit Paşa
D) Ahmet Cevdet Paşa
E) Fuat Paşa

3. Islahat Fermanı'nın aşağıdaki maddelerinden hangisi gayrimüslim halkın mevcut durumunda değişiklik meydana getirmemiştir?

- A) Bütün uyruklar için dinî ibadet ve törenlerin yapılması serbesttir.
B) Bütün memurluklar ve okullar herkese açık olacaktır.
C) Azınlıklar şirket kurup banka açabilecektir.
D) Bütün uyruklar için vergi eşitliği sağlanacaktır.
E) Müslüman olmayanlar da yerel meclislerde temsil edilecektir.

4. Meşrutiyet'in ilanını isteyen ve kendilerine "Genç Osmanlılar" diyen bir grup aydın 1865 tarihinde İstanbul'da "Genç Osmanlılar Cemiyeti"ni kurdular. Genç Osmanlılar, yönetimin baskıcı tutumu, ekonomik çöküntü, yabancıların yönetime müdahalesinin artması, yabancılara ekonomik haklar tanınması, eşitlik uygulamasının Müslümanlara zarar vermeye başlaması ve Avrupa taklitçiliğinin artması gibi hususlarda eleştiriler ileri sürdüler.

Bu duruma göre Genç Osmanlıların muhalif bir hareket olarak ortaya çıkmasında;

- I. baskıcı monarşik yönetimin varlığı,
- II. toplumsal dengenin bozulması,
- III. devletin iç işlerine müdahale edilmesi

gibi durumlardan hangilerinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I.   B) Yalnız II.   C) Yalnız III.
D) I ve III.   E) I, II ve III.

5. İlk anayasamız olan Kanun-i Esasi'nin aşağıdaki maddelerinden hangisi özellikle kanun üstünlüğüne vurgu yapmaktadır?

- A) Mebusan Meclisi dört yılda bir seçilir.
B) Meclisi açma ve kapama yetkisi padişaha aittir.
C) Savaş ve barışa padişah karar verir.
D) Hiç kimse kanunun belirttiği sebepler dışında başka bir bahane ile cezalandırılmaz.
E) Osmanlı Devleti bir bütündür, hiçbir sebeple ayrılık kabul etmez.

6. Aşağıdaki seçeneklerin hangisinde demokratik gelişmelerle padişah eşleştirmeleri doğru yapılmıştır?

**Tanzimat ve Islahat
Fermanları**

- A) II. Mahmut
B) Abdülaziz
C) Abdülmecit
D) II. Abdülhamit
E) III. Selim

I. ve II. Meşrutiyet

- Abdülmecid
III. Selim
II. Abdülhamit
Abdülaziz
II. Mahmut

Devrimler Çağında Değişen Devlet-Toplum İlişkileri - 4

7. Osmanlı Devleti, Anadolu'da ve Rumeli'de kendi kendine güçlenmiş ve bir bakıma özerkliğini ilan etmiş olan âyanların varlıklarını, bu belgeyle kabul edip hukuki hâle getirdi. Bu belge ile bazı yetkilerinden zorunlu olarak vazgeçmesiyle padişahın yetkileri sınırlandırıldı. II. Mahmut, bu durumu günün koşulları gereği zorunlu olarak kabul etti.

Yukarıdaki paragrafta hakkında bilgi verilen belge aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sened-i İttifak
- B) Tanzimat Fermanı
- C) Islahat Fermanı
- D) Kanun-i Esasi
- E) Mecelle-i Ahkâm-ı Adliyye

8. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nde II. Meşrutiyet ile kurulan siyasi partilerden biri değildir?

- A) Hürriyet ve İtilaf Fırkası
- B) Osmanlı Ahrar Fırkası
- C) Osmanlı Demokrat Fırkası
- D) Osmanlı Sosyalist Fırkası
- E) Serbest Cumhuriyet Fırkası

9. Aşağıda yer alan hukuki belgelerden hangisi Tanzimat Fermanı'nın ilan edilmesinden sonra çıkarılmamıştır?

- A) Hukuk-ı Aile Kararnamesi
- B) Kanunname-i Ali Osman
- C) Usul-i Muhakeme-i Şeriye Nizamnamesi
- D) Mecelle-i Ahkâm-ı Adliyye
- E) Ticaret-i Bahriye Kanunnamesi

10. XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti sınırlarında yaşayan müslim, gayrimüslim halka yeni haklar vererek aralarında eşitlik sağlamak amacıyla Osmanlılık fikri benimsenmişti. Din, dil, ırk ayrımı yapmadan büyük bir Osmanlı milleti oluşturmak temel amaçtı. II. Mahmut Dönemi'nde Osmanlı Devleti, Osmanlılık düşüncesi ile ilgili ilk ciddi adımı attı. II. Mahmut: "Ben tebaamdaki dinler farkını ancak cami, havra ve kiliselerine girdikleri zaman görmek isterim." diyerek önemli bir beraberlik mesajı verdi.

Buna göre,

- I. Milliyetçilik akımının parçalayıcı etkisi önlenmek istenmiştir.
- II. Toplumsal birliktelik sağlanmaya çalışılmıştır.
- III. Meşrutiyet yönetimine geçiş amaçlanmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşmaz?

- A) Yalnız I.
- B) Yalnız II.
- C) Yalnız III.
- D) I ve II.
- E) II ve III.

11. Aşağıdakilerden hangisi Sultan Abdülaziz'e karşı ittifak yaparak onun tahttan indirilmesine neden olan devlet adamlarından biri değildir?

- A) Fuat Paşa
- B) Mütercim Rüştü Paşa
- C) Hüseyin Avni Paşa
- D) Mithat Paşa
- E) Hayrullah Efendi

12. İttihat ve Terakki Fırkası aşağıdaki gelişmelerin hangisi sonucunda ülke yönetimine tamamen hâkim olmuştur?

- A) 1908 Seçimleri
- B) II. Meşrutiyet'in İlanı
- C) 31 Mart Darbesi
- D) Bâbüâli Baskını
- E) II. Balkan Savaşı

